

CAMELIA CRISTESCU

REZILIENȚA – O INDESTRUCTIBILĂ
DETERMINARE.
DECONSTRUCȚIA UTOPIILOR

Mi-ar fi plăcut să pot spune
că am supraviețuit fără să plătesc
niciun tribut. Dar am înțeles
că libertatea interioară
se degradează nu numai prin
ipocrizie, ci și prin iluzie, că poți
rămâne în tabăra vinovaților sau
a celor nevinovați
fără să alegi sau să poți alege.
Modul de a mă confrunta cu mine
a fost mereu dublat de o luciditate
care m-a împiedicat să mă hrănesc
cu speranța. Restul e destin.

CAMELIA CRISTESCU

**REZILIENȚA – O INDESTRUCTIBILĂ
DETERMINARE.
DECONSTRUCȚIA UTOPIILOR**

CAMELIA CRISTESCU

**REZILIENȚA – O INDESTRUCTIBILĂ
DETERMINARE.
DECONSTRUCȚIA UTOPIILOR**

eseu

EDITURA

LEVIATHAN

București, 2025

Coperta: Rudy Roth

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CRISTESCU, CAMELIA

**Reziliența - o indestructibilă determinare : deconstrucția utopiilor :
eseu / Camelia Cristescu. - București : Editura Leviathan, 2025**

ISBN 978-630-6601-28-8

821.135.1

© Camelia Cristescu

© Editura Leviathan, 2025

Editura Leviathan aparține Asociației Culturale Leviathan.

Adresa: Str. Gura Vadului nr. 1, bl. G 26, sc. 5, et. 2, ap. 46,
sector 3, 032336 București, România

E-mail: costintuchila@gmail.com; pusa.roth@yahoo.com
leviathan.romania@yahoo.com

Tel.: 0721019223; 0774641519

Adresa web: <https://editura.leviathan.ro>

Toate drepturile rezervate. Orice reproducere totală sau parțială
a acestei ediții se pedepsește conform legilor.

„Intenția mea în această carte nu este să arăt fiecăruia ce metodă trebuie să urmeze pentru a-și călăuzi rațiunea cu înțelepciune, ci doar să demonstrez cum am încercat eu să-mi călăuzesc propria rațiune.”

René Descartes, *Discurs asupra metodei*

Ceea ce am scris este mai interesant decât ceea ce am publicat, ceea ce gândesc este mai profund decât am scris, iar ceea ce simt... se poate citi în aceste pagini.

Îți trebuie curaj să ridici la un moment dat glasul împotriva prejudecăților, dar trebuie să spui ceea ce crezi fără să te gândești la consecințe și la felul în care vei fi judecat.

Dacă m-am hotărât să vorbesc e o răzvrătire care de altfel nu are niciun sens, pentru că nimic nu are sens, pentru că după toate bătăliile revenim mereu în cotidian și în iluzie.

Autoarea

Chintesența insuportabilului

„A te salva, nu înseamnă și nu este doar a reuși să scapi dintr-o primejdie, ci înseamnă a elibera ceva, dinainte, către esența ta.”

Martin Heidegger

Cartea aceasta nu a fost scrisă din talent, nici din imaginație, a fost scrisă din necesitate, din disperare, ca atunci când îți pui toate eforturile intelectuale în supraviețuire și nu în creație. Disperarea e o figură obligatorie a discursului deoarece nu ține cont de contingente sau de cauze. Din disperare se poate extrage în mod paradoxal în afară de durere și o senzație de putere. Textul se vrea un semnal de alarmă pentru a reflecta și determina unele schimbări. Este genul de carte pe care teoretic nu ai curajul să o scrii, doar pentru că o trăiești. Dar a trebuit să o scriu doar și pentru a mă elibera, fiind necesară o igienă morală, o asanare psihică, o răscumpărare a clipelor care au fugit printre degete, prin ani. Așternerea pe hârtie a constituit punctul culminant al unui proces mental, strângerea laolaltă a unor crâmpie de gânduri dispartate și generalizarea finală făcută pe baza tuturor elementelor care mă încărcău. Scrierea unui astfel de material

reprezenta efortul conștient prin care îmi eliberam mintea, pregătind-o pentru noi fapte de viață și noi probleme. Cartea îmi cerea să mă ocup în exclusivitate de scris și simpla mea stare de oboseală m-a făcut să înțeleg limpede că toate lucrurile trăiesc prin participare, prin răspundere spirituală de care, iarăși, toate depind. Voiam să scriu o carte care să fie nu numai o evocare și o *confesiune*, ci și un mijloc de înțelegere a propriei mele formații intelectuale, fără mistificări, fără false orgolii, cu iluminări, cu umilințe, cu disperări de fond, inconștientă la început, intensă și lucidă după aceea, până la transformarea într-un complex insuportabil de tristeți furioase și înveninate. Și poate că singura armă de care dispuneam era în mod paradoxal un sens al fragilității, dar o fragilitate încăpățânată, rezistentă, capabilă să mă ajute și să mă salveze. Când nu mai accept să fiu exilată în afara mea și nemişcându-mă să-mi multiplic chipul, decid și ies din rând. De fapt am nevoie să revin la mine, să mă recuperez. Să fac din fiecare circumstanță un exercițiu de discernământ. Să fiu atentă la raportul dintre lucrurile, împrejurările și ființele cu care am de-a face, să deosebesc între esențial și secund, între adevăr și minciună, între destin și accidentul colateral. Câștigarea detașării de mine însămi nu mi-a folosit, a trebuit să mă țin și mențin în ființă și asta a fost poate o adevărată formă de înțelepciune. Voiam să am posibilitatea să mă întorc la mine, în mine. Nu am aroganța deținătorului de chintesențe, dar propun o lectură esențială, o explorare a sinelui, a peisajelor memoriei și experienței personale. Cu ajutorul scrisului pot înainta încet, cu atenția concentrată asupra fiecărui pas din

timp și din golul timpului. De mult timp mă gândeam să scriu despre experiențele vieții de medic, dar ezitam, fără o explicație. Trăiam atât de aproape de evenimente încât aveam senzația că ele se petrec în casa mea sau că eu locuiam în centrul de urgență. Am ezitat pentru că eram atrasă continuu de problematica intimă a procesului de creație și mă temeam să nu fiu dominată de false teorii și sentimente alterate. Eram bântuită de obsesia originalității ca formă a sincerității. Toate sentimentele materializate fuseseră sfărâmate încât aveam senzația fizică a distrugerii lor. Îmi reproșam momentele de indiferență sau cele în care nu mă putusem concentra, făceam abstracție de ceea ce simțeam întrebându-mă doar ce mi s-a întâmplat. De aceea am încercat să nu scriu prea mult despre mine, din teama de a nu trăda cunoașterea propriului eu. Teamă îndreptățită pentru că nu poți fixa în scris cunoașterea propriei ființe, decât atunci când o faci în chip definitiv, desăvârșit, până la consecințele cele mai îndepărtate. Acesta a fost demersul așteptat, neașteptat în contratimp și uneori illogic, dar cucerind un sens. Apoi și plăcerea de a începe ceva. Atunci am certitudinea că trăiesc, că m-am îmbarcat într-o aventură ce mă va scoate la un țărm luminos. Și singura aventură reușită e cea căreia i te dăruiești cu totul.

Inconfortul lucidității

*„În mintea mea în timp ce scriu (în timp ce reconstitui)
se dezlănțuie o întreagă cultură cu origini difuze, dar ale cărei
intervenții sunt vii, decupate, declinate: un fapt, o idee,
ceva ce ascult și dezleagă în mine vreo formulă,
fie îmi împărtășesc o experiență afectivă.”*

Roland Barthes

Cine ești tu să scrii o carte?

M-am întrebat de zeci de ori, mai ales atunci când gândurile năvăleau ori stăteam în fața calculatorului cu degetele amorțite, refuzând să se miște. Cel mai bun lucru era să scriu o carte de observație, ca o fișă medicală, o carte care să nu comenteze, ci să expună, un text care să se adreseze nu pacienților, ci medicilor ce intră în contact cu aceștia. O carte a subtilităților, contra prejudecăților, contra adevărilor anchilozante. Un enunț limpede și sever a ceea ce am trăit și experimentat și care să aibă menirea de a mă lecuși de anumite insuportabilități. Scriitura, dar și lectura au fost mâunate de repetate interdicții între avertisment și amenințător. Iată de unde vine textul meu, de la serviciu,

din camerele de gardă, de pe stradă, din dialogul cu prietenii... Și pozițiile mele, așezată la masa de scris, ridicându-mă să consult, în pat răsfoind vreo carte, pe nisip la malurile mării... Atâtea imagini suprapuse, lucruri de nemărturisit ghemuite în ascunzătorile memoriei, departe de orice privire. Textele nu sunt altceva decât proiecția intelectuală a acestor spații. Ar trebui să încep cu începutul, cu entuziasmul, cu dorința, ca să pot înțelege cum s-a schimbat totul, cum s-a dilatat, cum am ajuns să mă descopăr altfel, să nu mai pot privi, să nu mă mai pot privi în ochi cu aceeași ochi. O melancolie pune deplin stăpânire pe mine atunci când scriu. Mângâierea pe care mi-o produce scrisul, munca pe care o depun cu mintea și cu sufletul, tăcerile mele mă ajută să pot reconstrui și reordona realitatea. În singurătate nu ești obligat la confruntări, nici la contradicții vizibile, doar trăiești cu miracolul de a trebui să vorbești cu și despre tine. Numai câțiva dintre cei ce scriu sunt suficient de încăpățânați sau suficient de disperați pentru a-și publica singuri cărțile. Alții nu au decât o singură poveste de oferit și indiferența cu care poate fi primită de către public îi descurajează complet. Dar așa sunt cărțile, pătrund încetul cu încetul. A începe să scriu la o anumită vârstă este un pariu pierdut dinainte. O știu, o simt și înțelepciunea ar trebui să mă facă să renunț, dar voi continua să duc la sfârșit, să fac simțită reală și prezentă viața mea de medic în pofda certitudinii că nu se va schimba nimic. Scrisul este compromisul pe care îl fac, fericit de altfel, cu tot ceea ce m-a lovit sau fericit în viața de zi cu zi. Scrisul m-a ajutat mereu în momentele grele să mă regăsesc. Mă gândesc la scris ca la un

testament încă nesemnat, conceput cu mult înaintea morții. Este o formă de a reacționa, de a retrăi și denunța ceea ce a fost pe deplin trăit. Mă întorc la toate, în amintire, de nenumărate ori și le folosesc drept bază pentru a construi și reconstrui partea aceea a vieții, și pentru moment reușesc o suspendare superficială a timpului. Totul constituie nu o existență, ci o agitație, un conglomerat de posibilități în care caut punctele de lumină. Acțiunile încep să se desfășoare, anii se recompun treptat din fragmente de amintiri restituite din sursele memoriei. Apoi pot releva sensuri dintre cele mai dramatice ale înfruntării dintre oamenii acestor ani, destinul lor și propriul meu destin, și astfel îl împlinesc în potențialul lui real. Scrisul meu ar trebui să fie organic, paginile să devină propria mea respirație, un produs natural al propriei mele existențe. Memoria m-a trădat adesea, dar scrisul a fost o excelentă terapie. Permanenta preocupare a scrisului îmi aduce un ajutor esențial. Dialogurile, descrierile erau un ajutor pe care singură mi-l adresam, erau o scuză de a mă retrage din agitația profesională și a reînnota un dialog între eu și mine. A trebuit de multe ori să-mi cântăresc cuvintele, să mă apropiu de subiecte cu aluzii ușoare și să insinuez mai degrabă decât să descriu. Cartea are alunecări personale, dar pactul autobiografic se anulează pe sine de vreme ce cartea este scrisă despre alții și pentru alții. Pentru unii aceste rânduri ar putea depăși critica, pentru alții nu reușește să fie profundă, nici vreun model. Negarea totală nu dă nici ea dovadă de mare seriozitate. Dar pentru a provoca reacții, cartea trebuie să cuprindă un miez de exces. Și îl cuprinde. Și contradicții. Și le are. Numeroase și

fecunde. Aș putea fi acuzată de un anumit teribilism care îmi îngăduie să trec de la inocență la agresivitate, dar voi merge mai departe. Implicarea totală în realizarea unui obiectiv, anume acela de a scrie o carte, e în același timp o binecuvântare și un blestem, și numai devotamentul mă face să continui. Mi-am propus o adecvare la obiect, o scriere foarte aproape de realitate, un demers destul de excitant pentru spirit. Jupuită de senzații, cu sinceritatea în toată goliciunea ei, fără inhibiții, cu tot firescul nefirescului. Cu încăpățănare, nepăsătoare la dezacordul celor din jur, înfrângând oboseala și durerea, și lacrimile, am fluturat adevărul ca pe un drapel, un adevăr ca o apariție dumnezeiască pe care nu puteam să n-o iubesc.

Exilul secund

*„Așa cum sunt, cu un picior într-o țară și celălalt în alta,
consider condiția mea foarte fericită, întrucât e liberă.”*

René Descartes

*„Și eu sunt cu un picior într-o țară și cu celălalt în alta. În realitate
nu mă simt nicăieri acasă. Să fie asta esența libertății?”*

Matei Călinescu

Când vii din altă parte a Europei, cu alte mentalități și cu un alt sistem de valori în minte, întâlnirea cu un alt popor capătă aspectul unei confruntări încete și profunde. Aici sunt acasă fără să fiu într-adevăr *acasă*. Am o patrie ale cărei coordonate geografice au fost înlocuite cu desăvârșire cu ceva ce poate sugera iluzia eternității. Luptând cu neștiința unora, cu indiferența altora, mi-am format o idee limpede și realistă. Nu am pretenția de a spune lucruri definitive despre psihologia și temperamentul unei națiuni. E vorba numai de o cuprindere personală și de o justificare în plan intelectual. Adică printr-o teorie generală,

prin idei prealabile pe care le ai despre popor sau prin puterea de sugestie a câte unui simplu fapt. Câteodată nu-mi reușește nici una dintre explicații. Dar dacă izbândesc mai mult?

Pentru o persoană cu un anumit nivel intelectual pierderea limbajului, a dialogului era echivalentul unui șoc aproape insuperabil. Lipsa vocabularului pe care am resimțit-o tot timpul s-a transformat într-un sentiment de inadecvare lingvistică. Nu sunt în stare să-mi închipui imaginea pe care ceilalți o au despre mine. Sunt percepută ca o persoană simpatcă sau antipatică, sensibilă sau insensibilă, inteligentă sau nu, deschisă sau închisă, receptivă sau glacială. În mod normal, sunt atrasă de social și conversație, dar sunt și impusă la izolare și solitudine, mai ales când oamenii cu care vin în contact mi se par neinteresanți, adesea mediocri, cu o influență negativă asupra comunicării. De aici lipsa atât de aspră a prietenilor, prieteniei, a relaționării.

Ernesto Sábato e de părere că „singurătatea e mai apăsătoare în străinătate pentru că țara e ca un cămin, ca și focul sau copilăria, ca refugiul matern. Să locuiești în străinătate e la fel de trist ca și a locui într-un hotel anonim și indiferent, înseamnă a trăi fără amintiri, fără copacii cu care ai crescut, fără vise.”

Mentalitatea mea în acel timp devorator a fost una de supraviețuire și întreaga capacitate psihologică, întreg orizontul meu intelectual s-au mulat, s-au adaptat acestui țel. În acei ani au murit preocupările mele anterioare, centrul lor s-a deplasat și am început o nouă existență la propriu și la figurat. În timp ce am scris această carte, literă cu literă, cuvânt cu cuvânt, am imprimat adevărul pe hârtie, încercând să mă sustrag mie însămi, fără

să încerc să salvez subiectul, ci să-l subliniez. Să-l subliniez cu febră, cu teamă, cu neliniște, cu îngrijorare. Și ce ar trebui să fac cu lucrurile pe care nu le voi descrie niciodată, cu întâmplările pe care niciodată nu le voi povesti? Ce să fac cu stările pe care nu vreau să le ascund, să le îngrop, ce să fac cu toate gândurile, șoaptele, sunetele din sertar? Și de ce am scris până la urmă această carte, această foaie de observație a realității asistenței sanitare, cu acte acuzatoare, cu mărturii, cu probe verbale (pentru că cele scrise ar deconspira și incrimina și mai mult)? Pentru că am căutat căile cele mai eficiente de luptă, fiindcă am vrut să dau glas conștiinței mele, cea care începea să moară de-a lungul experienței zilnice, să o fac să aibă voce pentru a fi auzită și înțeleasă, pentru că numai scrisul rămâne, vorbele, faptele se risipesc. Pentru că memoria mea nu era capabilă să înregistreze totul, pentru că an de an și zi după zi mă înghițea realitatea. Deși valoarea spusului rezidă în prudența pe care ne-o recomandă, am scris cartea cu toată goliciunea adevărului, am scris cu furie și cu grijă imensă și totodată calmă pentru detaliu, situându-mă între obiectivitate și opusul său cel mai vizibil, cel mai de netrecut. Oricum n-am făcut-o nici ca să câștig, nici ca să epatez. Am scris ca să nu mă pierd pe mine însămi, să nu pierd gândurile decente, anarhiste (pentru unii), care trădează tocmai ceea ce alții vor să ascundă, cuvintele din spatele ușilor, de pe holuri, din sălile de repaus, ideile, conversațiile. Am scris de durere, când eram tristă, sau înnebunită de oboseală, am scris când voiam să evadez în altă lume, când îmi era frică, când îmi era frig sau eram împrăștiată, undeva departe de mine. Am scris despre locurile

înfrângerilor noastre, despre proiectele himerice, despre erori, despre realitatea prea strâmtă pentru febrilitățile noastre. Și, pagină după pagină, pulsație după pulsație, m-am lăsat în voia amintirilor asemeni unor naufragii pe mările timpului. Simplu fapt al scrisului îmi conferea un soi de maturizare, prin însăși nereușita cuvintelor care se scufundau în cavernele insondabile ale imaginației, prin însăși explozia lor în amintirea unui timp care încă mă privea, care se uita la mine. Dacă m-am îmbogățit cu experiența interludiului insular, faptul se datorează în egală măsură eșecului total de a sesiza și înregistra adevărul lăuntric și reușitei de a identifica erorile, lacunele grave ale sistemului. Suntem împinși să ne nutrim viața cu acele stranii tehnici ale căutării de sine. Personajele sunt pacienții și medicii, actori și spectatori în același timp. Narațiunea este complicată prin introducerea unor pagini de confesiuni, de adevăruri crude și proiecții în viața noastră și a altor oameni. Oricum, toate sunt povești de viață, dialoguri, cu detalii, evoluții normale sau întorsături ciudate, scrise cu interes, cu nostalgie, cu disperare. Atunci când vorbești sau scrii despre anumiți oameni și anumite scene din trecut, te umpli sau ar trebui să te umpli cu o energie miraculoasă pe care o transmiți și altora. Efectul de data asta este exact invers. Amărăciunea, tristețea lucrurilor fără îndoială erau legate de diferite lipsuri, dar mai ales de starea de izolare socială, dureroasă în care m-am aflat tot acel timp. Era în mine un impuls care nu-mi îngăduia să fiu mulțumită și care îmi înțepa conștiința zi și noapte. De câte ori vrem să atingem și să depășim limita datoriilor noastre apare într-un fel sau în altul perspectiva

neîmplinirii. Fiindcă totul se centrează în prezent, trecutul sigur nu există, ca și viitorul. Trecutul înseamnă prudență, principii, legături, promisiuni, după cum viitorul înseamnă speranțe, iluzii, surprize și timp, adică tot ce e mai de preț. Nemulțumirea mea nu e în funcție de valoarea artistică a ceea ce scriu, de profesie, ci de ceva mai adânc, ceva ce ține de cauze, de scop, ceva ce începe cu „de ce” și „pentru ce.” Cine și mai ales de ce se răzună pe disperatele noastre lucidități? Evident că nu încerc să fac o scriitură sau o lectură ideală, obiectivă, neutră, ci dimpotrivă, cedez ispitelor unei lecturi non-exemplare, dură, subiectivă pe care nu o justifică nimic altceva decât suferința pricinuită și îndurată de-a lungul anilor. Și îmi era atât de teamă să nu fiu înlănțuită în cauze sterile. Tot ce simt, simt cu intensitate. Ard ca o flacără pentru că nu mă mulțumesc cu jumătăți de măsură. Nimic nu-mi iese ușor, pentru că sar ziduri înalte. Momentele pentru scris nu sunt alese după reguli, ci coincid cu o anume înflăcărare, cu o accelerare a simțurilor. Iar scrisul, pe măsură ce învinge prejudecățile, își creează propria mărturisire și mă face să ies dintr-o neutralitate și tăcere respectată destul de mult timp. Spre acest loc m-am îndreptat mereu. Apoi nimic nu mă mai oprește să mă avânt mai departe.

Urgențe nocturne

Ar trebui să fim vaccinați măcar prin simțul ridicolului împotriva unor fenomene.

Insomnia ne face în timpul nopții să ne aducem aminte ceea ce vrem să uităm în somn. Nopti de oboseală extremă, gărzi de noapte când nu ai timp nici să te așezi o secundă sau adormi îmbrăcat, în orice poziție, în orice condiții, una din ocaziile în care simți limitele umane cu o deosebită claritate. Câteodată eram atât de obosită că trăiam într-un fel de beție de nesomn, atingând o culme a disperării pe care nu o cunoscusem înainte. Luptam cu oboseala, cu descurajarea, cu limitele de tot felul ale organismului, dar nu aveam nicio ezitare în alegerea valorilor pe care le voiam. Funcțiile psihice îmi erau limpezi și bine diferențiate, îmi păstram o putere de combativitate, practicam o strategie a emoțiilor destul de eficientă și nu-mi permiteam luxul să deznădăduiesc. Imaginile acelea sunt atât de precise, tragismul lor atât de concentrat încât toate argumentele rezonabile care mi s-ar fi dat privind neverosimilul își pierdeau importanța. Omul aruncă în războiul zilnic forță, sensibilitate, gândire, oscilând între certitudine și îndoieli mistuitoare. Aveam priviri dezarmate ce dovedeau că am trecut prin revelații dureroase. Uneori nu pot evita

un moment de perplexitate: imaginea care se transmite este a unui învingător învins. Dar mereu decis.

– Ora 00.00. Un tată împreună cu fiica de 17 ani care a făcut o criză pentru că s-a certat cu iubitul.

– Ora 00.30. Turistă, naționalitate europeană, în vacanță în insulă, vine cu fiica de 2 ani și solicită examen ginecologic pentru fetiță, vrea să știe dacă este virgină, pentru că are suspiciuni legate de fostul soț.

– Ora 00.45. Pacientă tânără crede că e gravidă și nu vrea să aibă copilul.

– Ora 01.00. Diaree.

– Ora 01.15. Soneria de la intrare, sunet insistent, prelungit, bătăi disperate cu palmele în ușă. „Ce s-a întâmplat?” „Mă doare când fac pipi, de o săptămână.”

– Ora 01.30. Tânără, 20 ani, sub influența alcoolului, strigă injurii, obscenități, aruncă cu cutii de bere în ușa de la intrare, violentă cu personalul de pază. Același comportament și cu alte ocazii în alte centre de sănătate, inclusiv agresivă cu poliția.

– Ora 01.45. „Cholesterolul îmi dă amețeală. Mănânc o banană și două curmale și îmi trece. Ce pot să fac să nu-mi mai oscileze colesterolul?”

– Ora 02.00. Tânăr, 22 ani. Telefon: „Să vină un doctor acasă să-mi pună o injecție pentru că mă doare măseaua.” „Vino la centru.” „Nu am mașină.” „Cheamă pe cineva din familie, un prieten sau un vecin să te aducă.” „Nu am niciunul.” „La un taxi, îl plătesc eu când ajungi la urgență.” „Vino tu, mie mi-e lene să mă îmbrac!”

– Ora 02.15. Pacient tânăr: „M-am lovit cu palma într-un dinte.” Nu prezenta nicio leziune sau urmă de inflamație.

– Ora 02.30. Bărbat tânăr declară: „Îmi cad pleoapele. Nu de somn, nu de oboseală, nu de fumat, pur și simplu îmi cad pleoapele.” „De când se întâmplă asta?” „De toată viața!”

– Ora 03.00. Telefon. „Copilul meu de 2 ani a înghițit o monedă de 5 cenți.” „Respiră, s-a schimbat culoarea feței, e cianotic?” „Nu, respiră normal, vorbește, se joacă.” „Înseamnă că este pe tractul digestiv, nu respirator.” „Trebuie să mergeți la spital pentru o radiografie, aici nu avem acest serviciu.” După o oră vin la centru. Copilul era bine, respirație normală, fără durere abdominală, vesel, alergând. „La telefon v-am spus să mergeți la spital.” „Dar totuși nu puteți să faceți nimic aici, măcar o fotografie?”

– Ora 04.00. Durere de măsea. Insistă să-mi arate caria. Explic că aici nu este cabinet dentar, este un centru de urgență, eu nu sunt stomatolog. „Ești doctor, nu? Fă-mi ceva, scoate-mi măseaua!”

– Ora 04.30. „Mă doare un deget de la picior de 3 zile.” „De ce ai venit acum, la ora asta?” „Vin când am chef!”

– Ora 04.45. Aceeași persoană care a venit la ora 01.00, pentru același simptom, diaree.

– Ora 05.00. O persoană de 84 de ani pentru că are dureri osteo-articulare. „Dar e normal la vârsta asta”, spun. „Da? Nu știam!”

– Ora 05.30. Pacient de 40 ani. „Mă doare capul.” „De când?” „De 5 minute, de când m-am trezit.”

Altă gardă

– Ora 01.00. Un cuplu de tineri, în pijama, desculți (iarna), că îi mănâncă fundul și vor să știe dacă au paraziți.

– Ora 01.30. „Când ating ceva rece, îmi vine să fac pipi.”

– Ora 02.00. „Am anxietate ce îmi provoacă tuse sau tusea îmi provoacă anxietate.” „De când?” „De 10 nopți.” „De ce ai venit la 2.00 noaptea după 10 zile?” „Pentru că nu pot să dorm și nu știu dacă să-mi dai ceva de tuse sau ceva de somn.” Examen normal, constante normale, pulmonar – normal. „Ce te deranjează mai mult, tusea sau anxietatea?” „Sau dă-mi ceva pentru alte probleme.” „Ce fel de probleme?” „Nu știu!”

– Ora 02.30. Pacient cu durere abdominală pentru că a mâncat multe castane cu vin.

– Ora 02.45. Mamă cu un sugar de 4 luni pentru că plânge. Întreb: „Are febră, tuse, diaree, vomită?” „Nu!” „Are vreun simptom?” „Nu!” „De ce ai venit la medic de adulți, în urgență?” „Pentru că plânge.” „Plânge neîncetat, neconsolat, tot timpul?” „Nu! Plânge din când în când, ca un copil normal.”

– Ora 03.00. „Ieri m-a durut gâtul.” (Îl consultase asistenta în urmă cu 2 zile, eu îl consultasem în ziua anterioară, avea tratament.) „Azi am fost la medicul de familie, m-a consultat,

dar nu mă mai durea, iar acum mă doare iarăși.” Deci acest pacient a fost consultat în urgență, de 4 ori în decurs de 24 de ore pentru o afecțiune banală.

– Ora 03.20. Mamă cu o fetiță de 5 ani, în pijama, că o doare degetul mic de la mână că s-a jucat cu balonul. Nu prezenta nici o inflamație.

– Ora 03.45. „Am muci care miros urât.”

– Ora 04.00. „Vin pentru că mă doare capul și nu pot să dorm din cauza zgomotului pe care îl face mașina de spălat a vecinei.” Acest pacient a venit în camera de gardă, de urgență, în ultimii 2 ani de 20 de ori, la aceeași oră din noapte, cu același motiv, cu același discurs. Îi recomand să facă plângere la primărie, poliție sau alte instituții abilitate în conflicte sociale.

– Ora 04.30. Femeie, 36 ani. „Vin în urgență pentru că m-am trezit cu senzația de frig înăuntru.”

– Ora 04.50. Bărbat tânăr. „Mi-am depilat părul din urechi și acum mă mănâncă.”

– Ora 05.00. Bărbat, 26 ani, vine în urgență, pentru că are muci în nas și nu poate dormi.

– Ora 05.15. „Mă doare într-o parte când stau jos.” „De când?” „De câțiva ani!”

– Ora 05.30. Pacientă (dintr-o țară europeană) cu o fetiță pe care a durut-o urechea în urmă cu 2 zile și vrea să știe dacă poate înota. „Acum are durere?” „Nu!”

– Ora 06.30. Telefon: „Eu am programare la ora 09.00, dar mă simt bine și nu vin.”

Circulă pe rețele tot felul de glume cu medici, obosiți, extenuați, ascultând absurditățile pacienților și care ar putea amuza dacă nu ar fi îngrozitor de reale. Starea, sentimentul după astfel de nopți, ar putea fi hilare, dacă nu ar fi disperante. Senzația pe care o încercam după anumite gărzi era de stupefacție. O peregrinare nocturnă continuă de persoane care nu numai că nu prezentau nicio patologie acută, niciun motiv de urgență, ci fără să aibă nimic important: diarei banale, panarițum, dureri banale de gât, durere ușoară de braț, la o săptămână de la vaccin, o fetiță dansând care avea saturația oxigenului 100% și pe care mama o adusese la medic că nu poate respira, înțepături de țăntar, mame cu copii mici care nu au nimic altceva decât muci și care știu că nu există pediatru de gardă, amețeli pasagere, zgârieturi ușoare, justificări pentru a nu merge la muncă, dureri de genunchi, de umăr sau alte articulații de câțiva ani, mâncărime anală, prezervative rupte, schimbare de tratament cronic, concedii medicale, dopuri de ceară în urechi pe care pretind a le fi scoase în urgență...

După astfel de gărzi, reușeam să mă transpun într-o stare de autosugestie aproape vecină cu inerția. În felul acesta reușeam să ies din mine însămi, suportând mai ușor orele de așteptare, îndelungate, încordate, deoarece. până la urmă, toate acestea pur și simplu ajungeau să nu mă mai privească pe mine. Entuziasmul profesiei s-a transformat în dezamăgire, iar aceasta în amărăciune. Între aspirații și puterea mea fizică și mentală se află o prăpastie pe care în ciuda eforturilor nu o pot trece decât în parte. Și ce se ascunde sub masca unor astfel de tăceri? Câteodată nu mai era nimic de spus sau vorbele sunt inutile pentru a exprima durerea

sau dorința de a striga de neputință. Încercam după astfel de gârzi să-mi rămân credincioasă și să păstrez în profunzimile ființei valorile și să nu le las să se degradeze. Dar există între noi și astfel de pacienți o falie care străbate toate straturile morale, metafizice, chiar și cele umane care ar trebui să ne fie comune.

Fusesem atâta timp preocupată doar de dorința de a supraviețui, fusesem dominată de instinctul brutal de a supraviețui, asemănător celui ce se manifestă la un naufragiu înainte de a se dezlănțui panica. Resentimentele, frustrările, tensiunea erau permanente, erau obligate să se mențină. Aș putea scrie la infinit astfel de exemple, asta înseamnă că ele există, sau mai exact cauza lor. Încă nu pot evita greșelile altora și nici nevoia mea de a le critica și simt nevoia să mă curăț, să mă *plivesc*. Certitudinea credinței acționează rapid. Cea pe care ți-o dă gândirea acționează lent. Oamenii care vin la medic fără să aibă nimic, probabil caută ceva ce nu găsesc în viața imediată, ceea ce nu e cert în spiritul lor (admițând că au), și încearcă să-i dea contur acelui ceva. Obsesia bolii poate fi o temă, plictiseala – o alta, problemele economice, alta. Lipsa culturii și a educației pe de o parte, convingerea că au numai drepturi și sunt îndreptățiți în virtutea drepturilor să vină la medic oricând, oricum, oriunde, fără motiv, fără discernământ. De asemenea problemele economico-sociale sunt de cele mai multe ori la fel de presante ca cele medicale, dar pentru ele, noi medicii avem puține soluții sau niciuna.

Gărzi în zile festive

Spectacolul adresabilității inutile este același, nu are importanță că este Crăciun, Paște sau oricare altă sărbătoare. Femei cu copii de toate vârstele, tineri plictisiți, adulți sănătoși, bătrâni nonagenari vin pentru că au muci, că au temperatura 36, că îi doare gâtul, că nu au poftă de mâncare, că i-a înțepat un țânțar, că nu au dormit o noapte, că au avut diaree ieri și azi nu mai au nimic, că au amețit câteva secunde acum 3 zile, că nu au poftă de mâncare sau că au dureri articulare sau a început să-i lase memoria...

Crăciun

- Dureri în gât.
- „Febră” 36.8.
- Tuse de câteva săptămâni
- „Am venit azi că mâine e sărbătoare”?!!
- Muci, mucii, mucii...
- Tuse de 20 zile.
- „Plec în vacanță mâine, nu mi-am dat seama că e Crăciun și vreau rețete pentru o lună.”
- Anxietate că a pierdut cardul sanitar.

Noaptea de revelion

– Ora 23.30. Intră precipitat o femeie tânără: „Conduceam cu mâna afară pe geamul mașinii și vântul mi-a sucit un deget și mă doare un pic.”

– „Am avut un pic de amețală, acum mi-a trecut, dar dacă e ceva grav?”

– „Am pregătit o cină romantică, o să fac sex cu iubitul și dacă o să se rupă prezervativul, vreau să-mi dai pastila de prevenție, pentru orice eventualitate.”

– „Cred că sunt gravidă!” „Ultimul ciclu?” „Acum 2 zile.” „Teoretic nu ai cum să fii gravidă.” „Da, dar am făcut sex în fiecare zi în ultima lună!”

Paște

– „Am o aftă în gură.”

– „Mă doare gâtul.”

– „Mă mănâncă limba.”

– „Vreau pastila de după.”

– „Mă doare când fac sex.”

– „Mă doare un deget de 5 zile.” „Și de ce ai venit tocmai în ziua de Paște?” „E Paște? Nu mi-am dat seama!”

– „Sunt în drum spre niște prieteni și m-am oprit aici că mă doare măseaua.”

– O ploșniță într-un hemoroid.

– Mamă și fiica de 18 ani vin în urgență pentru că vor să-și mărească buzele.

– Tânără de 21 ani vine în urgență în ziua de Paște că nu are poftă de mâncare.

– Tânăr: „Am un piercing în penis și mă doare.” „Te doare în timpul actului sexual?” „Nu, mă doare când prietena mea mă trage de el.”

– „Sunt din capitală, am venit să mă plimb pe străzile de aici și am intrat la urgență pentru că mă doare un pic gâtul.”

– „Am venit cu soțul la pansat și în timp ce îl așteptam la barul de alături, am avut o secundă de amețală.” „Acum ai?” „Nu, dar trebuie să mă consulți.”

– „Am avut diaree acum 3 zile și vreau concediu medical.”

– „Am venit să-mi scoateți dopurile din urechi.”

M-am întrebat dacă toate aceste derapaje, dacă fiecare răspuns halucinant este pus în relație cu lipsa de vocație, apetență și preocupare a medicului sau cu lipsa de bun-simț, inapetența și lipsa de preocupare a pacientului.

Anamneze și instrumente dificile

– „Ai alergie la vreun medicament?” „Da!” „La ce?” „Da.”
– „Ai febră?” „Da.” „Cât?” „Da.” „De când ai durere?” „Da.”
– „Ai alergie la vreun medicament?” „Da, la nas, la nas am
alergie.”

– După o anamneză insistentă, nereușind să aflu nici un
simptom, întreb: „Care este motivul pentru care ai venit la medic
în urgență?” „Asta trebuie să descoperi tu, eu nu îți spun.”

Termometrul – un instrument complet necunoscut

– „Ai febră?”. „Da” „Cât”. „Nu știu.”
– „Ai febră?” „Un pic.”
– „Ai febră?” „Da, cred că am, deși nu mi-am pus termometrul.”
– „Ai febră?” „Da.” „Cât?” „35.6.”
– „Am febră, niște cifre foarte mari.” „Cât?” „Nu știu, că nu am
termometru.”

Constat la înmânarea termometrului că majoritatea pacien-
ților nu știu să-l folosească, nu știu unde, cum să-l pună, mai
mult, îl privesc ca pe un instrument venit din alte lumi. Și după
câteva momente de perplexitate, priviri rătăcite și dezorientate,

începe gesticularea derutantă a mâinii ce ține termometrul. Unii îl bagă sub braț peste haine și fulare, alții îl bagă în gură, alții în ureche, alții se îndreaptă cu el spre fund.

– „De ce ai venit în urgență?” „Am febră”. „Cât?” „Nu știu, ceea ce știu este că atunci când am febră trebuie să vin la medic în urgență.”

Final?

„Citim și suntem critici în permanență, aplecați asupra unui manuscris care ne conține”.

Jorge Luis Borges

„A vorbi, a scrie despre mine, de fapt provoc pe celălalt să se gândească la sine și să descopere sau să identifice ceva care fără cărțile mele nu ar fi descoperit niciodată.”

Gabriel Liiceanu

Cartea e o mărturisire, iar eu simt nevoia să depun mărturie. Scrisul e un mijloc, o dorință, o spaimă, o umilință și o trufie. Nu e nimic revanșard sau dușmănos în paginile acestea. Le-am scris la finalul legăturilor de lucru cu sistemul, ceea ce asigură detașare și o privire calmă asupra situației. Toate cuvintele, de la început și până la sfârșit au fost o încercare de a umple golurile, neputințele. De aceea am scris, ca să mă salvez. Sau, dacă vreți, ca să mă vindec, nu ca să mă răzbun. Inițial au existat destule motive pentru a nu ceda în fața impulsului de a face totul public. Dar

m-am încapățânat să o scriu cu toate dificultățile traducerii prin jocuri de cuvinte și un lexic tributar. Îmi scăpau literele, virgulele printre degete și nu știam ce să scriu mai întâi, farmecul unor amintiri sau violența unei realități. Am început-o în momentul în care am realizat că duceam o viață profesională fără nici un fel de farmec iar disconfortul zilnic urca până la intensități jenante. Zilele erau simple spații între vise, spații între nopțile interminabile ale gărzilor, între podelele timpului, ale muncii și ale acțiunii, ale prezentului trăit din plin, adulmecând suprafața stinsă a lucrurilor. O psihologie a pierderii și a câștigului, un capital de singurătate și de a avea toată lumea, o avarie, o comoție emoțională din care nu mă pot recupera fără leziuni sufletești.

Scrierea aceasta este narațiunea dincolo de anecdota textului. Scrieri de forme diferite, dar însuflețite de același efort pentru a înlesni exprimarea lor, pentru a crea un spațiu de exprimare.

M-a izbit, deși este comun tuturor mărturiilor, sentimentul de a îndeplini, scriind, o *datorie*. Scriind, am retrăit faptele și emoțiile ca într-o viață paralelă a cărei memorie s-a șters cu totul, dar pe care aș putea totuși încerca să o reconstitui pornind de la aceleași indicii și ajutându-mă cu amintiri. Vechile mele dureri nu-și închiseseră porțile și mă livram singură unui destin oferit convulsiilor. Între timp am aflat și prețul pe care trebuie să-l acord prezenței și prezentului. Mă împietream, tăceam, deveneam absentă și mă însinguram în tristețea mea.

Mi se răpeau timpul și energia cu atâta inconștiență, eram asaltată și agresată socio-profesional încât nu puteam să-mi văd de propria viață. În afara călătoriilor mele prin lume, de

altfel singurele care mă hrăneau, trăiam într-o seriozitate ironică a unui moralism ieftin. Practicam zilnic excursii spirituale ce îmi exersau voința, forța. Mă bazam pe memoria fabuloasă a cotidianului așezând între mine și lume o armată de intermediari: singurătatea, siguranța de sine, nefalsificata candoare, bunul-simț care să mă ajute să supraviețuiesc. Îmi ascuțeam efortul de a rămâne calmă în mijlocul nebuniei zilnice și în același timp voiam o carte vie, născută din dorința de răzbunare simbolică. Mă simțeam eliberată de gânduri, de necesitatea conversațiilor cu insipidele lor platitudini cotidiene. Nu camuflez sinceritatea de dragul unor politeți convenționale. Uneori sunt dură, intransigentă în radicalitatea opiniilor și asta pentru că refuz să fiu diplomată, precaută. Un comportament ce adesea este de o exigență nemiloasă. Mai târziu am putut să-mi mut ideile la cartea care se cocea în mintea mea încet, în aceste tainice momente cu greu dobândite, smulse unei vieți profesionale vidată de conținut. Ca să poți scrie, trebuie să fii liniștit, concentrat, senin. Eu am început și am continuat să scriu în tensiune, sub presiune, obosită, în stres, când încercam să evaderez din lumea în care nu mi plăcea să fiu. Rândurile acestea sunt felul meu de a merge, dansul meu, gesturile, orbita și conturul meu. Sunt tăcerile mele. Tăcerile pe care nu le aleg, ci mă aleg ele pe mine.

Îmi place ce am scris?

Am fost prizoniera propriului meu text. Publicarea unor astfel de aspecte ale vieții de medic pune problema deloc ușoară a stabilirii unei granițe între ceea ce poate fi făcut public și ceea ce se întâmplă în spațiul privat, dacă e prea intim să apară. Nu am făcut altceva decât să descriu și să-mi amintesc, și având drept armă paradoxul. Amintirile, multe din ele pierdute, sunt o sită care permite întâmplărilor să treacă din trecut în prezent și câteodată transformă totul într-o aventură. La nivelul amintirii fiecare este un erou. Aș vrea foarte mult să mă înșel, să nu am dreptate și, bineînțeles, sub această formă relativizată se ascund toate incertitudinile și analiza lor.

Nu există lectură, text ideal, pentru că textul se topește fără voia noastră într-o mare mnemonică ale cărei adâncimi sunt mereu agitate, cu zone tulburi, cu altele extraordinar de clare, cu imagini unduitoare, efemere, nostalgice, paradoxal toate în același timp. Sunt zile în care stau în fața calculatorului sau a foilor albe de hârtie fără să pot scrie un cuvânt. Apoi am momente când scriu frenetic. Cred că e vorba de libertatea de a scrie cu capul. Chiar dacă unele scrieri, unele lucruri nu ajung la deplină maturitate și cunoaștere, existența lor mi-a slujit uneori,

chiar și doar pentru suflet și de aceea nu sunt pierdută, ci am dobândit harul unei existențe în absolut. Scrierile mele pot rămâne necitite de alții, dar ele există undeva și cu siguranță au avut un sens.

*„Când ești în mijlocul lucrurilor, nu-ți dai seama dacă ai găsit
proporțiile potrivite.”*

Stefan Zweig

Nu reușim să trăim mereu după principii. Trebuie să ne judecăm mai mult, după cum izbutim să ne depășim decât după slăbiciuni. Voința îmi era mereu întinsă, ca un mușchi în extensie căutând o cale de ieșire din dezgustul inexprimabil. Mă retrăgeam în singurătatea mea, în forța trepidantă care mă învăluia de fiecare dată când scriam, uitând de lumea de afară, neîncrezătoare în realitate sau în valorile ei. Și cum să reziziți într-o analiză continuă a gândurilor? Trebuia să mă mențin pe o linie de plutire prin practicarea unui chinuitor și consumator exercițiu al sincerității permanente. Trăiam o deziluzie inexprimabilă, o sumă de emoții prea complicată pentru a le transcrie. Am spus mai multe adevăruri decât eram în stare să îndur. Am reușit să pun în cumpănă însușirile și ezitățile, construcțiile și exprimarea ideilor. Dar am avut mereu suficientă energie, pentru a reîncepe, pentru a reînnoa șirul necesarelor insolente. În minte, s-au împlinit tot felul de istorii, aici, la masa de scris, sub palmieri sau în fața mării, numai aici le-am putut îmbogăți cum se cuvine.

Am refăcut mereu și mereu circuitul lucidității. Simpatiile pe care le am față de anumite persoane și personaje sau față de anumiți pacienți capătă nuanțe fraterne. Aceste împrejurări „deformează” lectura fiind total străine de intențiile mele, dar în același timp îmi conferă o neașteptată rezonanță personală. Cititorii, mai ales dacă sunt medici, pagină cu pagină, vor părăsi starea lecturii, introducându-se în perimetrul acțiunii, pentru că simt la fel, fiindcă au trăit aceleași experiențe, fiindcă au suferit aceleași stări. Medicii lectori se proiectează în narațiune, printre rândurile paginilor, în cuvintele autoarei și astfel eul fiecăruia se lipește de imaginea cărții.

Curentul vieții cu amintiri intoxicate de voință, cu dureri, cu spaime, cu supuneri și renunțări face ca iluzia și realitatea să fuzioneze de o desăvârșită și incompatibilă pasiune. N-am nici o înclinație să scriu cărți, de aceea sunt nemulțumită de tot ceea ce scriu. Câteodată încerc un sentiment incomod când, foarte rar de altfel, citesc propriile pagini. Nu pentru că nu m-aș fi descurcat între litere, ci pentru că voiam să pătrund forța fiecărui cuvânt pentru a ajunge la sâmburele gândului. Procesul prin care o fac e dictat de realitatea înconjurătoare. Dar atunci când reușesc să intru împreună cu cuvintele mele între copertile unei cărți, o fac cu toată ființa mea. Și sunt acolo, deși câteodată am impresia că lângă mine se află corpul unei alte persoane care se mișcă, vorbește în locul meu. Acest gând mă urmărește de fiecare dată ca o umbră, și obsesia că nu reușesc să dau cuvintelor forță, conturul pe care l-aș vrea, să exprime tot ceea ce simt, tot ceea ce gândesc. În orice caz am scris pentru a mă elibera pe mine de

ceva. Privesc tot ceea ce am scris ca pe o teorie și într-adevăr ca pe o terapie pentru mine însămi. Scrise sub influența momentelor, a unor stări de oboseală extremă sau exaltate, citite mai târziu, cu siguranță că pot părea patetice.

Cu o inadmisibilă luciditate și cu toate utopiile îngădite între copertile cărții, am scris ca să reduc tensiunea așteptărilor, așa îmi dau seama cât de multe feluri de așteptare există și cât de mult consumă.

Toate lucrurile cărora le acordăm importanță sunt atât de trecătoare. În schimb, nu există decât două, trei lucruri adevărate, grave, serioase și sunt atât de limpezi și ușor de înțeles, și sunt tocmai lucrurile pe care eu le-am ignorat. Scrierea acestor memorii medicale și efortul de reflexie pe care îl impune răspund acestei dorințe de a înțelege, de a restabili sensuri care ne-au rămas ascunse, de a lega între ele fapte, de a spune pe nume unor lucruri, unor sentimente.

O fraternitate cu textul, bolnavă de generozitate, mistuită în cenușa arderilor zilnice când nu mă mai puteam sustrage timpului meu și cădeam într-o excentricitate culpabilă.

„Adevărata experiență mi s-a transformat în destin.”

Carlos Fuentes

Alegerile care ne hotărăsc destinul nu mai au relevanță decât dacă cel care hotărăște totul este localizat strict la spațiul nostru interior: alegem noi sau alege instanța infinită din lăuntrul

nostru? Forma pe care o ia destinul nostru, importanța uriașă pe care o au circumstanțele, situațiile fortuite, hotărârile de limită, influența de colateral, mă silesc să meditez mai adânc și să renunț la o superficialitate zilnică, dacă cumva am avut-o cândva. Sunt atâtea destine umane pe care le-am văzut, pe care le-am trăit, pe lângă care am trecut, care ne surprind, ne încântă, ne înspăimântă, ne lasă pe gânduri. Pornim de la câteva informații, fantezia noastră construiește imagini, realitatea noastră încearcă să se proiecteze într-un viitor, dar alunecăm într-una din lumiile posibile în care ne place totuși să fim prezenți. Dar tulburările, excesul de arbitrar, violența socială care ne-ar abrutiza dacă ar dura prea mult, fac să renască tot timpul SPERANȚA. Ea intervine, absurdă uneori, dar atât de necesară. Rămâne un vid ontologic pe care nu-l mai pot umple, nu-l mai pot umple cu amintiri de tot felul pentru că le-am deconspirat total. Atunci ar trebui să mă lansez în căutarea timpului trecut, scriind și filtrând experiențe de viață, de profesie și a unei anumite aventuri morale și spirituale. Și sub acest adăpost persistă un univers mental, un univers compus din emoții diverse și gânduri îmbătătoare.

Toate aceste amintiri și experiențe nu au rămas tăcute, sunt vii și m-au ajutat să mă apropiu de o zonă spirituală mai limpede, mai luminată. Sunt istorii care provoacă uluire, neliniște, spaimă, ilaritate. *Cartea va rămâne deschisă* sau mai bine zis, neterminată, pentru că eu sau orice alt medic o poate continua la nesfârșit cu emoții personale și întâmplări reale. Cartea a fost scrisă fără griji literare, de aceea sper să dea o acută senzație de autenticitate.

Adevărul încearcă să fie atins, dar în limitele imperfectei noastre cunoașteri, ne putem apropia de o zonă în care să respirăm mai liber, să călcăm pe un teren mai sigur chiar dacă de atâtea ori suntem nevoiți să înaintăm plângând. Aceste pagini au probabil legătură cu ceea ce mă afectează, de aceea aș vrea să fie considerate o admitere riscantă și foarte personală. Mai puternică decât orice rămâne *nevoia de a depune mărturie*, procedând astfel ca scrierile mele să se nască din trăirile mele. „Cartea, spune **Camus**, este o asceză.” Când scrii, ești febril, plin de avânturi, permeabil și fragil. Dar și cu frica, spaima că nu vei putea spune tot adevărul.

Cartea se vrea istoria unei drame morale salvată de ingenuitate – o candoare pe care n-o mai poate atinge nimic, pentru că și ea ca și naivitatea cu strategiile ei inconștiente, mereu prezentă, mereu absentă, s-a înălțat mult deasupra paginilor, deasupra existenței mele, oprindu-se undeva sus. Prea sus!

În ciuda a tot, am rămas atât de puternic afirmată în liniile sufletului meu, atât de sălbatic înfiptă în viață, atât de entuziasată în dorințe. Merită toate eforturile, dar numai eu știu ce preț are fiecare lucru, fiecare moment și cât de greu se câștigă lupta. M-am îndreptat mereu către claritate și orice mi s-ar fi întâmplat, mișcarea mea către lumină este sigură, indestructibilă, irezistibilă. Într-o stare de conștiință totală m-am ridicat la un firav și nedefinit sentiment primar al existenței.

Aș fi vrut să pot găsi stilul cel mai „grăitor” pentru a-l face pe cititor „să vadă”. Scrierile acestea vor să slujească fără pretenție, fără orgolii, în numele adevărului, deși am fost obligată să respect

un anume cifru al prudenței. Toate alcătuiesc o adevărată istorie medicală și încearcă să aducă o necesară reparație. Declarațiile sentimentale pot deveni arme de atac. Dar nu mă mulțumesc doar să narez experiențe personale, ci aș vrea să tragem împreună concluzii. Pentru că a accepta tot ceea ce se întâmplă înseamnă să împletim uitarea cu riscurile repetiției unor forme ale răului ce aparține prezentului, și nu trecutului. Într-o uimitoare confuzie de planuri și categorii, nu-mi place rolul de victimă, dar pare imposibil să ies din acele amintiri care mă însoțesc chiar și atunci când mă strădui să uit.

De un singur lucru însă pot să fiu sigură: m-am pus într-o stare de febrilitate cum rareori am încercat și că această carte scrisă sub impulsul trăirilor suportă din plin adevăruri crude, și asta mi se pare a fi adevăratul *informe medico*, adevăratul *certificat de prezență*. Pentru că istoria vieților noastre scrisă sau nescrisă, mărturisită sau mascată e scriere. Iar scrierile astea mă surprind de parcă n-ar veni din mine. Sunt scrieri trăite care, printr-un mister, mi-au ordonat viața. Și ce a contribuit în final la coagularea scrierilor mele? Nu știu răspunsul, nu-mi dau seama cum le scriu. Identific faza preliminară. Ceea ce mă preocupă este conștiința întâmplărilor, nu realitatea psihică. „Am condensat”, a rămas o carte mai mică și odată începută, cartea s-a scris de la sine, paginile s-au înșirat cu o neîncetată concesie făcută sentimentelor. Totul se completează încetul cu încetul. Totul se leagă. Încep să citez și să citesc din mine însămi, deși cu greutate. Mă străduiesc să aproximez drumul pe care-l va urma cartea, pentru că din cărți nu se reconstituie numai adevărul, ci o ființă. Nu abstracția, ci carnea vie a paginilor scrise. Deși mă tem că în esența ei rămâne condamnată la intransmisibil.

Îmi asum aceste scrieri cu speranța că nu am lezat pe nimeni. Prezentele pagini au un scop documentar. Intenția este de a dezvălui cu argumente, exemple, o situație dificilă care a provocat și continuă să provoace dezbateri, controverse, nemulțumiri. Din antecamera uitării nimic nu se mai aude, pentru că aproape totul a fost mărturisit. Aceste pagini îmi pot fi defavorabile, în special în cazul posibilei lezări a sistemului. Totul a fost atât de comentat, faptele, dacă nu epuizate, cel puțin insistent schițate, astfel încât deocamdată nici nu văd ce aş mai putea adăuga. O carte pe care o percep ca fiind nu doar o incursiune spre interior, ci și un *strigăt de deznădejde*. Sper că totul va fi primit cu bună-credință, cu aceeași cu care a fost scrisă. Oriunde trăim, cu bucurie, cu tristețe, putem cădea și ridica, putem alerga sau împiedica, dar de oriunde putem cunoaște asemănarea noastră cu stelele.

Nu m-am simțit esențial vulnerabilă, pentru că mă știam protejată de o literatură, de o scriere care nu mai are nevoie să arate nimănui pașaportul.

Bibliografie

Aceasta nu este lista completă a lucrărilor și articolelor pe care le-am consultat. Dacă mi-a scăpat vreo sursă de pe urma căreia s-a folosit material în acest text, îmi cer scuze.

Christina Berndt, *Resiliencia – El secreto de la capacidad de resistencia psiquica* (*Reziliența – Secretul capacității de rezistență psihică*), Ed. EDAF, 2018;

Prof. Dr. J.A.F. Lozano, *Terapia integral para el medico quemado* (*Terapia integrală pentru medicul quemado*), Grafiques cuscó. S.A.;

Pedro Baños, *Así se domina el mundo* (*Așa se domină lumea*), Editorial Planeta, 2017.

Aviz legal, confidențialitate și limită de responsabilitate

Această carte este un text original cu caracter informativ. Autoarea a folosit experiențe reale și observații din sistemul sanitar ca bază pentru conținutul cărții. Fără îndoială, toate situațiile descrise au fost modificate pentru a păstra și menține confidențialitatea și anonimatul persoanelor, instituțiilor și entităților implicate. Orice asemănare cu persoane juridice sau fizice în viață sau decedate este întâmplătoare și neintenționată. De asemenea, orice referință implicată sau explicată general la unele organisme publice, private, entități sanitare nu trebuie interpretată ca descriere exactă a vreunei organizații în particular. Conținutul acestei cărți nu reprezintă nici poziția și nici politica vreunei instituții cu care autoarea este legată sau implicată profesional.

Conținutul cărții se bazează pe interpretarea personală asupra modului de funcționare a unui sistem, fără a constitui în niciun fel o formă de consultanță medicală, legală, administrativă sau profesională. Cititorul trebuie să compare orice informație cu surse oficiale și să consulte persoane calificate înainte de a lua decizii bazate pe date și informații prezentate în carte.

Autoarea nu este responsabilă pentru folosirea improprie sau interpretarea eronată a textului.

Cuprins

Chintesența insuportabilului	7
Inconfortul lucidității	10
Exilul secund	14
Vocația și vitejia lucidității	19
Deconstrucția utopiilor – Un proiect existențial	23
Între eu și un alt timp	28
Inalterabila simțire	33
Organizarea durerii. Luciditatea raționalului	35
Energia dezamăgirii. Nevoia de a scrie	37
Consultații la domiciliu. Nevindecați de inutil	45
„Domicilii urgente”. Tirania inutilității	49
Urgențe nocturne	53
Altă gardă	56
Motive de a veni la medic	60
Motive de urgență	63
Dialoguri medic-pacient. Fascinația iraționalului	68
Dialoguri ireale	70
Medicina sezonieră	73
Telefoane nocturne	76
Concedii medicale	78
Nopti de gardă	83
Aroganța dreptului	86

Coliziunea mentalităților. Tipuri de pacienți	88
Umilința dreptului	97
Consultații programate	100
Simetria dorințelor	103
Marile anxietăți	105
Medicii	107
Disoluția propriei identități	118
Burnout. Distanța interioară	121
Reziliența – O noțiune căreia încă îmi imaginam că îi cunosc definiția!	128
Lașii	138
Bunul-simț ca paradox. Încercări de pseudocritică	140
Medicina telefonică	143
Atmosfera la muncă. De la izolare la singurătate	146
Pandemia mondială	151
Curajul evidențelor. Hărțuiți de realitate	154
Timpul răpit. Fuga din timp sau fără timp	159
Mitul izolării. Magia permanenței, a carantinei, o soluție? Datoria de neconformism	162
Statul îndreptățit	164
Sindicatul	167
Pandemia psihică	168
Sarabanda protocoalelor. Disciplina dezordinii	177
Adevăratele drame. Din ciclul experienței de neuitat	179
Motive absurde, motive inutile de a veni la medic	185
Nopti de gardă ireale	190
Gărzi în zile festive	193
Anamneze și instrumente dificile	196
Agresiunea. 12 Martie – Ziua Europeană Contra Agresiunii Medicilor	198

Diverse gânduri – Sistemul	202
Medicul este o parte a sistemului sanitar, nu sistemul sanitar în sine	207
Conducerea. De ce Spaniei îi lipsesc doctorii?	218
Voluptatea umilinței	225
Final?	229
Îmi place ce am scris?	232
Bibliografie	240
Aviz legal, confidențialitate și limită de responsabilitate	241

EDITURA

LEVIATHAN

La Editura Leviathan au apărut:

- Radu Comșa, *De ce și-a lăsat Petre P. barbă și alte povestiri*, proză scurtă, prefată de Costin Tuchilă, 2021
- Cornelia Bartels (Mönchengladbach, Germania), *Decupaje*, proză scurtă, prefată de Costin Tuchilă, postfață de Pușa Roth, 2021
- „Nino Nino” și poveștile copilăriei, texte și desene ale copiilor din grupul artistic „Nino Nino” din Brăila, din cadrul proiectului „Zâmbetul unește” al Asociației Culturale Leviathan, realizat împreună cu Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila, Secția de Împrumut pentru copii. Ludotecă. Prefată și prezentări de Lică Barbu, cuvânt introductiv de Mihaela Doinița Stanciu, postfață de Pușa Roth. Coperta: Rudy Roth, 2021
- Pompiliu Micu, *Un visător rătăcit în viitor*, proză scurtă, 2021
- Gina Zaharia, *Cartea de sub braț*, proză scurtă, prefată de Costin Tuchilă, postfață de Pușa Roth, referințe critice despre poezia și proza Ginei Zaharia. Coperta: Rudy Roth, 2021
- Camelia Cristescu (Insulele Baleare, Spania), *Rețete de supraviețuire între solstiții*, poeme. Cu un cuvânt introductiv al autoarei. Postfață de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth. Foto copertă: lucrare de Rainer (Cuba). Ilustrații: Arisi (Palma de Mallorca, Spania), ediție cartonată și broșată, 2021
- Lică Barbu, *Aventurile lui Licuță dincolo de Capătul Lumii*, povestire, ilustrații de Cristina-Anamaria Paraschiv, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2021
- Eric Alexander Roth (11 ani, Palma de Mallorca, Spania), *Vertical Gardens*, volum în limba engleză, cu ilustrațiile autorului. Coperta: Rudy Roth, color, ediție de lux, cartonată, 2021

• Gina Zaharia, *Povești pentru Ilinca*, literatură pentru copii, ilustrații de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, color, ediție de lux, cartonată, 2021. Necomercială. Cartea are și ediție electronică (pdf, acces gratuit). Ediția electronică poate fi citită și descărcată de pe portalul editurii.

• Dan Caragea (Lisabona, Portugalia), *Despre corp și frumusețe în viață și în arte*, eseu, cu 88 de ilustrații color, ediție electronică (pdf, acces gratuit), 2021. Volumul poate fi citit și descărcat de pe portalul editurii.

• Ionuț Cristache, *A doua față*, roman, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2022. Cartea are și ediție electronică (pdf, acces gratuit). Ediția electronică poate fi citită și descărcată de pe portalul editurii.

• Ovidiu Gligu (Liège, Belgia), *Uimitoarele aventuri ale grăsanului Mickey din Zona Gării*, roman liric, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Marieta Cristian, *La pas cu absolutul*, poeme, prefată de Victoria Milescu. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Vasilica Grigoraș, *Evoluția ideilor filosofice la Dimitrie Cantemir*, prefată de Costin Tuchilă, referințe critice despre volumele publicate de Vasilica Grigoraș. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Marius Cosmin Vasile, *Eficiență și performanță în ecuația agrobusiness*, prefată de Prof. univ. dr. Manole Victor. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Iuliana Dinu, *Povestiri cu tâlc, fabule pentru copii*. Desene color de Alexandra Barbu, clasa a VI-a, Școala nr. 2, Voluntari – Ilfov. Cuvânt înainte al autoarei, postfată de Costin Tuchilă, referințe critice despre cărțile autoarei. Ilustrația copertei: Alexandra Barbu, 2022

• Puşa Roth, *Aventurile lui UNU*, poveste pentru copii, ilustrată cu desene de Albert Frederick Roth (7 ani, Palma de de Mallorca, Spania). Coperta: Rudy Roth, color, ediție de lux, cartonată, 2022

• Fernando Pessoa, *Mesajul (Mensagem)*, ediție bilingvă, traducere din limba portugheză, prefată și note de Dan Caragea. Coperta: Rudy Roth, 2022. Premiul Cartea anului 2022, acordat de Filiala București – Traduceri Literare a Uniunii Scriitorilor din România

• Cristian Vasile, *Eficiența managementului în sistemul serviciilor medico-sanitare*. Cu bibliografie și date despre autor. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Liliana Toma, *Elite*, proză scurtă, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Gina Zaharia, *aniG*, poeme, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2022

• Florin Solomon, *Cartea mea*, poeme, prefată de Puşa Roth. Coperta: Rudy Roth, 2023. Ediție necomercială.

• Florin Solomon, *O lacrimă dacă aş fi*, poeme, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2023. Ediție necomercială.

• George Corbu, *Caragiale versus Urmuz, Efigii în epigrame*, prefată de Costin Tuchilă. Grafică de Rudy Roth, 2023

• Letiția Vladislav, *Herr Wang și genitivul*, proză scurtă, prefată și copertă: Costin Tuchilă, 2023

• Valentin Emil Muşat, *anamneze*, poeme, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2023

• Dori Lederer, *Când îngerii se dezbracă de aripi*, roman, prefată și copertă: Costin Tuchilă, 2023

• Pompilius Micu, *A(furisi)sme. Gânduri pentru... banca timpului*, aforisme, prefată și copertă: Costin Tuchilă, 2023

• Constantin Radu Vasile, *33 de interioare, mandale și cioburi în care m-am văzut orb din naștere*, prefată de Costin Tuchilă, 2023

• Nicolae Feraru, *Prima iubire, țambalul, memorii*, ediție îngrijită de Elena Stoican. Cu album fotografic din arhiva Nicolae Feraru. Coperta: Rudy Roth, 2023

• Veronica Pavel Lerner, *Peripeții canadiene*, proză scurtă, cu ilustrații de Adelaida Mateescu, prefată de Costin Tuchilă, 2024

• Angelina Nădejde, *Din primăveri trecute peste mine*, poeme, prefată de Costin Tuchilă, 2024

• Fernando Pessoa, *Poeme de Alberto Caeiro (Poemas de Alberto Caeiro)*, ediție bilingvă, traducere din limba portugheză, prefată și note de Dan Caragea, 2024

• Camelia Cristescu (Insulele Baleare, Spania), *Eroismul singurătății*, postfață de Pușa Roth. Coperta: Rudy Roth, ediție de lux, cartonată și broșată, 2024

• Lucia Eniu, *Păpușarnița*, roman, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2024

• Florin Solomon, *Pământean*, poeme. Coperta: Rudy Roth, 2024

• Rodica Dascălu, *Dimineața e mereu de partea ta*, poeme, prefată de Pușa Roth. Coperta: Rudy Roth, 2024

• Mircea Bodnariu, *Cincizeci de mini-proze*, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2024

• Florika Waltère, *Stress & the Cities – Vise, valuri, vorbe*, roman experimental, 2 volume, prefată de Costin Tuchilă. Coperta: Rudy Roth, 2024

• Maria-Alexandra Timbuș, *Ai și Noi*, studiu. Ilustrația copertei aparține autoarei, 2024

• Alina Lavinia Grigoraș, *Aligri și cele patru anotimpuri*, roman, vol. 1, *Anria*, desene de Eva-Katerina Buțu, prefată de Costin Tuchilă, ediție de lux, 2024

- Liana Nicolae, *Amurgul timpului*, poeme. Coperta: Costin Tuchilă, 2024

- Ioan Popoiu, *Caligula*, poeme. Coperta: Costin Tuchilă, 2024

- Urfet Şachir, *Tradiții, datini și obiceiuri turcești*/Ürfet Şakir, *Türk Geleneği, Göreneği ve Âdetler*, ediție bilingvă română-turcă în traducerea autoarei. Prefață de Osman Bozkurt, poet, membru al TYS (Sindicatul Scriitorilor Turci). Coperta: Rudy Roth, 2024

- Letiția Vladislav, *Nada*, roman, prefață de Lőrinczi Francisc-Mihai, note de lectură. Coperta: Costin Tuchilă, 2024

- Cornelia Costin, *Diamantul din stânca răbdării. Iubirea și numai iubirea...*, poezii, postfață de Puşa Roth. Coperta: Costin Tuchilă, 2025

- Daniel Onaca, *Crâmpie din Scania*, poeme, prefață și copertă: Costin Tuchilă, 2025

- Maria Chirtoacă, *Frumoșii zori ai copilăriei*, poezii, ilustrații de Bogdan Petry. Coperta: Costin Tuchilă, ediție de lux, 2025

- Sorin Oprea, *Suflete Albe*, roman, cartea a treia din trilogia *Suflete*, prefață și copertă: Costin Tuchilă, 2025

- *** 7 pentru Văleni. *Poezia construiește lumi. 7 poeți cu 7 lumi diferite*, antologie realizată de Valentin Emil Mușat, prefață de Costin Tuchilă, 2025

Cărțile au prețuri foarte accesibile și sunt editate în condiții grafice deosebite.

Pe portalul editurii, detalii despre volume și autori, fragmente din cărți. Adresa: <https://editura.leviathan.ro/>

Toți cei care doresc să colaboreze cu Editura Leviathan sau să cumpere cărțile noastre ne pot contacta pe adresele de mail:

costintuchila@gmail.com

pusa.roth@yahoo.com

leviathan.romania@yahoo.com

Lector: Puşa Roth
Tehnoredactare: Leviathan. Apărut: 2025.
Format: 14,8x21 cm.

Editura Leviathan, Bucureşti, România.
E-mail: costintuchila@gmail.com; pusa.roth@yahoo.com;
leviathan.romania@yahoo.com
Tiparul: P.F.A. Savu Nicoleta
E-mail: digitalceramicart@yahoo.com

Camelia Cristescu este medic, trăiește, muncește și visează în Palma de Mallorca. Unii o consideră prozatoare, poetă, încadrări pe care le refuză cu stăruință de fiecare dată. Își păstrează nealterată capacitatea de a călători, a iubi și a scrie. Capabilă să găsească întotdeauna o cale sau un sens, se identifică mai degrabă ca supraviețuitoare decât ca victimă... Are în continuare înfatuarea de a crede că lucrurile se vor schimba și îi este imposibil să se aștepte la un singur lucru: că vor fi mai multe voci în stare să strige adevărul decât cele doritoare să se cufunde în tăcere.

Cărți publicate:

Anotimpurile sângeroase ale delfinilor, roman, prefată de Costin Tuchilă, Iași, Editura Ars Longa, colecția „Arcadia”, 2017;

Rețete de supraviețuire între solștiții, poeme, postfață de Costin Tuchilă, București, Editura Leviathan, 2021;

Eroismul singurătății, poeme, postfață de Pușa Roth, București, Editura Leviathan, 2024.

În pregătire:

Asimetria dorințelor, poeme;
Chipurile amnezice ale timpului, roman.

Cartea e o mărturisire, iar eu simt nevoia să depun mărturie. Niciodată nu mi-am propus să-i fac pe alții să-mi îmbrățișeze convingerile. Mi-a fost de ajuns să le pot exprima. Și ce parte de adevăr se ascunde în dosul acestor destăinuiri incomplete? O revanșă psihologică, un document, meditație, o atitudine critică, o strategie de supraviețuire.

De ce am scris? Ca să dau răspunsuri, ca să descopăr identitatea lucrurilor, să spun adevărul și chiar dacă nu va avea ecou, măcar să-l exprim, să-l fac să strige. Nevoia acestor confesiuni a fost declanșată de o dorință de confruntare cu realitatea și cu ceilalți, dar și din necesitate, din disperare. Din antecamera uitării nimic nu se mai aude pentru că aproape totul a fost mărturisit. Dacă am ales profesia de medic pe baza vocației, atunci toată viața ar trebui exersată cu o totală dăruire. Dar pasiunea, onoarea, empatia se prăbușesc și rămân doar mitul și imaginea legendară a doctorului. Decalajul dintre ceea ce am crezut că este practica

medicală, dintre ceea ce mi-aș fi dorit și ceea ce oferea realitatea era atât de mare încât mă pândeau „o criză de identitate a trăirilor”. Sensibilitatea, altruismul, surâsul, iubirea, totul se diluează și se pierde într-o atmosferă care mi-a consumat resursele energetice, emoționale și psihologice și mi-a pus în pericol și profesia, și propria ființă.

ISBN 978-630-6601-28-8

